

Länsstyrelsen
Kronoberg

Nyhetsbrev juli 2024

ANDTS

Aktuella rapporter och information

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av nyhetsbrev som är daterat den 1 juli 2024. Avsändare är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Du hittar aktuell information om länets arbete inom ANDTS+BF på www.livsstillkronoberg.se

Anmäl dig att ta del av Folkhälsomyndighetens informationsbrev inom ANDTS

Du kan nu [anmäla dig](#) att ta del av Folkhälsomyndighetens informationsbrev inom ANDTS direkt via e-post.

Sänkt skatt på snus och höjd skatt på cigaretter

Regeringen har beslutat om en proposition med förslag om sänkt skatt på snus samt höjd skatt för bland annat cigaretter och röktaobak. Skatten på tobakssnus sänks med cirka 20 procent och skatten på andra tobaksprodukter som cigaretter och röktaobak, ska höjas med cirka 9 procent. Regeringen föreslår inga förändringar av skatten för tobaksfritt snus eller e-vätskor men bedömer att dessa skatter årligen ska räknas upp med inflationen, och att förhållandet mellan skatterna på tobak och nikotin därmed kommer vara att vara samma över tid. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2024. Mer information på [regeringens hemsida](#).

Förslag om gårdsförsäljning av alkoholdrycker

I juni presenterade regeringen ett förslag om gårdsförsäljning av alkoholdrycker. Enligt förslaget ska alla dryckesslag omfattas av

reformen och försäljningen ska få ske på ett försäljningsställe, i direkt anslutning till tillverkningsstället eller odlingsstället. Varje person kommer att kunna köpa 0,7 liter spritdryck, 3 liter vin, 3 liter starköl och 3 liter andra jästa drycker. Förslaget kommer nu skickas för notifiering till EU-kommissionen. Bedömningen är att lagstiftningen kan kunna träda i kraft under första halvåret 2025, om inte EU-processen drar ut på tiden. Mer information finns på [regeringens hemsida](#).

Dopingutvecklingen i Sverige

CAN har släppt en rapport som ger en bild av hormondopningsutvecklingen i Sverige under de senaste 30 åren. Sammanställningen visar bland annat att användandet av hormondopningspreparat bland vuxna tycks ha legat på ungefär samma nivåer under de senaste 30 åren. Användningen bland yngre personer ser ut att ha minskat. De som använder hormondopning är framför allt män, ofta i 20–40-års åldern. Användningen är förhållandevis jämn fördelad över landet och det är vanligare med en lägre socioekonomisk status bland dem som använder dopningspreparat. [Till rapporten](#).

Självrapporterade rök- och snusvanor 2003–2023

CAN har publicerat en rapport som beskriver hur den självrapporterade användningen av snus, cigaretter och e-cigaretter har utvecklats under åren 2003–2023 i Sverige. Av rapporten framgår bland annat att alkoholkonsumenter som använder tobak eller nikotin dricker betydligt större volymer än de som inte använder tobak eller nikotin. Cigarrettrökning har minskat kraftigt de senaste 20 åren. Vejping har ökat kraftigt under de senaste två åren, framför allt i den yngsta åldersgruppen. Vitt snus är lika vanligt bland kvinnor och män och är klart vanligast i den yngsta åldersgruppen. Under 2023 hade 30 procent av befolkningen rökt, snusat, vejpat och/eller använt upphettad tobak vid minst ett tillfälle den senaste månaden. Användandet har ökat under de senaste 10–15 åren. [Till rapporten](#).

Nytt rapportblad om e-cigaretter

Folkhälsomyndigheten har släppt en ny kortrapport som visar att unga som använder e-cigaretter har ökad risk för alkohol- och cannabisanvändning. [Till rapportbladet](#).

”Europeisk narkotikarapport 2024: Trender och utveckling”

EU:s narkotikamyndighet EMCDDA (EUDA from 2 juli) har släppt årets rapport som beskriver hur marknaden, användningen och skadorna av narkotika ser ut i Europa. I rapporten uppmärksammas bland annat att tillgången till narkotika är hög i Europa och att starka syntetiska substanser, nya drogblandningar och förändrade användningsmönster utgör ett växande hot. Blandbruk lyfts upp som en viktig fråga då det blir allt vanligare i Europa och kan öka hälsoriskerna och försvåra insatser för att t.ex. hantera överdoser. EMCDDA lyfter också i rapporten att det finns tecken på att den stora tillgången på kokain i Europa har en allt mer negativ inverkan på folkhälsan. Sverige tillhör de länder som har bland den högsta kokainanvändningen inom EU. När det gäller cannabis har Sverige få användare jämfört med de flesta andra EU-länder och förbrukningen ligger på samma nivåer som tidigare.

[Till rapporten.](#)

Problematiskt narkotikabruk i Sverige – en sammanfattning

Folkhälsomyndigheten har släppt ett faktablad som sammanfattar resultaten från en registerbaserad skattning av antalet personer med problematiskt narkotikabruk i Sverige 2007–2020. Resultaten visar att det skattade antalet har legat relativt stabilt kring 70 000 personer i slutet av perioden. Antalet män skattades genomgående högre än antalet kvinnor men skillnaden mellan könen tycks vara större under den senare delen av perioden. Antalet är högre än tidigare beräkningar och mer omfattande åtgärder för att minska detta bruk kan därför vara viktigare än tidigare känt. [Till faktabladet.](#)

Det svenska samhällets kostnader för narkotikabruk

Förra året genomförde Folkhälsomyndigheten en undersökning av hur många personer i Sverige som under åren 2007–2020 hade ett problematiskt narkotikabruk. Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi, IHE, har nu gjort en uppdaterad beräkning av samhällets kostnader för narkotikabruk baserat på denna undersökning. Eftersom antalet personer med ett problematiskt narkotikabruk är fler än vad man tidigare trott, har även de beräknade samhällskostnaderna stigit. Läs mer i deras [uppdaterade faktablad.](#)

För att få en uppfattning om hur samhällskostnaderna skulle kunna påverkas av ett förändrat narkotikabruk har de även låtit IHE ta fram scenarioanalyser för detta. Resultaten visar att förebyggande insatser för att minska narkotikaanvändning tillsammans med insatser för att minska skador av narkotika kan ge stora samhällsekonomiska vinster. Läs om detta [här](#).

Partnervåld och drogers påverkan

Dödligt partnervåld bland kvinnor har minskat, men det gäller inte för unga. Forskning visar även att det är mer vanligt att både gärningsmän och offer är narkotikapåverkade vid partnervåld bland yngre. Ett annat forskningsprojekt visar att våldsutsatthet, med tydlig koppling till alkohol eller narkotika, är en vanlig orsak till hemlöshet. Läs mer om forskningen [här](#).

Aktiva unga röker mindre – men spelar mer om pengar

Det är mindre vanligt att röka bland elever som är mer fysiskt aktiva på fritiden. Det visar en ny fokusrapport från CAN. Det omvända sambandet gäller för spel om pengar, som är mer vanligt förekommande bland dem som är mer fysiskt aktiva. I en ny rapport undersöks sambanden mellan fysisk aktivitet på fritiden och användning av t ex cigaretter och alkohol samt spelande om pengar bland elever i årskurs 9 och gymnasiet årskurs 2. Läs fokusrapporten [här](#).

Kalendarium

2024

24 sept- 28 nov

Grundkurs i lokalt ANDTS-förebyggande arbete. – CAN & Tollare Folkhögskola
Grundkursen riktar sig till personer inom civilsamhälle, kommuner och myndigheter.
Kursen består av 3 delkurser á två dagar och genomförs digitalt.

[Mer information och anmälan](#)

26 sept kl.9-11.30

Idrottaren och spel om pengar – vilken koppling finns?

Webbinarium om spel om pengar bland unga idrottare. Dagen riktar sig till personal inom skola, idrottsverksamhet,

civilsamhälle eller förebyggande verksamhet.

[Mer information och anmälan.](#)

30 sept kl.13-14.30

”Alkoholkonsumtion & bröstcancerrisk - ett viktigt samband som väldigt få känner till”

Webbinarium av S.L.AN.

[Till inbjudan.](#)

8 oktober kl.17.30-20

”Dopning – det dolda samhällsproblemet”

Föreläsning av Jonas Karlsson på Växjö Konserthus, i samverkan med RF SISU

[Till inbjudan.](#)

23–24 oktober

Drogfokus, i Karlstad

Sveriges största konferens om förebyggande vård och behandling samt brottsförebyggande och hälsofrämjande arbete kring alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar.

[Till anmälan.](#)

11 nov

Gör små saker med stor kärlek. Tema:

Ekonomisk stress. Plats:

Linnéuniversitetet, Växjö. [Inbjudan med program kommer i höst.](#)

Inspelade föreläsningar att ta del av i efterhand

Podcast: CAN:s tidskrift Alkohol & Narkotika har även en podd där man kan ta del av flera intressanta avsnitt i ljudformat. Du hittar avsnitten [här](#).

”Narkotikabruk bland unga vuxna ”

Föreläsningarna från narkotikakonferensen publicerades december 2023 och ligger tillgängliga på Livsstil Kronobergs [hemsida](#) under ett år framåt. Föreläsningarna kan förslagsvis användas vid arbetsplatsträffar eller arbetsmöten, varje del avslutas med förslag till diskussionsfrågor kopplat till ämnet.

SLAN (Sveriges Lansråd för Alkohol-och Narkotikafrågor)

Flera inspelade webinarium finns att ta del av, i år har två

föreläsningar publicerats om e-cigarett och boffning. Du hittar samtliga på deras [hemsida](#).

NPC -Narkotikapolitiskt center

Fler inspelade seminarier finns att ta del av i efterhand på deras [Facebooksida](#). Senaste seminariet handlade om effekterna av Kanadas legalisering av cannabis.

Har du koll på tobaksfria nikotinprodukter?

Föreläsningarna från webinarier om tobaksfria nikotinprodukter finns att se i efterhand på CAN:s [hemsida](#).

Spelproblem i Sverige: dagsläge och framåtblickar

I slutet av 2023 anordnades en tvådagars spelkonferens som finns tillgänglig att se i efterhand på Stockholm universitets [hemsida](#).

Kriminalisering av narkotikabruk – vad säger forskningen?

Inspelat seminarium gällande en rapport om Kriminalisering av narkotikabruk finns på ESO:s [hemsida](#) (expertgruppen för studier i offentlig ekonomi).

Trevlig sommar!

Kontakt

Elin Storm
Länssamordnare ANDTS,
elin.storm@lansstyrelsen.se tfn: 076-1139410